

Avizul Comitetului Economic și Social European privind „Propunerea de Regulament al Parlamentului European și al Consiliului de modificare a Regulamentelor (UE) nr. 1316/2013 și (UE) nr. 283/2014 în ceea ce privește promovarea conectivității la internet în comunitățile locale”

[COM(2016) 589 final – 2016/0287 (COD)]

(2017/C 125/10)

Raportor unic: **Emilio FATOVIC**

Sesizarea Comitetului de către	Parlamentul European, 6.10.2016
	Consiliul Uniunii Europene, 25.10.2016
Temei juridic	Articolul 172 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene
Secțiunea competentă	Secțiunea pentru transporturi, energie, infrastructură și societatea informațională
Data adoptării în secțiune	11.1.2017
Data adoptării în sesiunea plenară	26.1.2017
Sesiunea plenară nr.	522
Rezultatul votului	195/1/0
(voturi pentru/voturi împotriva/abțineri)	

1. Concluzii și recomandări

1.1. CESE salută inițiativa Comisiei Wifi4EU, vizând extinderea accesului gratuit la internet în locuri publice și care ar urma să aducă avantaje atât în materie de accesibilitate, în primul rând pentru categoriile sociale mai puțin favorizate, cât și în materie de creștere economică a teritoriilor, în special în sectoarele serviciilor publice, sănătății, comerțului și turismului.

1.2. Comitetul este satisfăcut de faptul că o propunere formulată de el în mai multe avize anterioare a devenit, în sfârșit, o parte integrantă a proceselor de digitalizare a Uniunii Europene ⁽¹⁾. Aceasta derivă din convingerea că accesul la internet reprezintă un drept fundamental al fiecărui cetățean și, totodată, un instrument incontestabil de incluziune socială și creștere economică.

1.3. CESE atrage atenția că progresul rapid al mediului digital riscă să genereze pe termen scurt obsolescența tuturor tehnologiilor instalate. Prin urmare, Comitetul invită Comisia să identifice obiectivele de dezvoltare socială și tehnologică, pentru a face inițiativa Wifi4 mai dinamică, durabilă și rezistentă la schimbări.

1.4. Comitetul împărtășește ideea de a folosi proiectul EDUROAM ca sursă de inspirație pentru a pune pe picioare Wifi4EU și propune integrarea celor două procese, astfel încât să se garanteze tuturor cetățenilor o identitate digitală unică pe întregul teritoriul european, așa cum a stabilit deja Regulamentul eIDAS. Acest proces ar urma să aibă efecte importante și în materie de sentiment al cetățeniei europene și de depășire a „sărăciei digitale”.

1.5. CESE consideră că Wifi4EU este un proiect strategic și că cele 120 de milioane EUR alocați sunt o cifră cu totul inadecvată pentru a acoperi necesitățile întregului teritoriu european. Prin urmare, Comitetul dorește o creștere substanțială a alocărilor financiare, pentru a putea sprijini ambiția de a avea acces gratuit la conexiuni Wi-Fi de foarte mare viteză până în 2025 în toate locurile publice de pe teritoriul european, astfel încât inițiativa să fie implementată conform principiului „Quality Wifi4all”. În acest context, ar fi important să se asigure un grad mai mare de integrare între toate serviciile publice Wi-Fi deja active, pentru a se exploata la maximum resursele disponibile și a se evita cazurile de risipă.

⁽¹⁾ JO C 161, 6.6.2013, p. 8.

1.6. CESE consideră că criteriile identificate pentru repartizarea fondurilor (primul venit, primul servit și criteriul geografic) nu sunt îndeajuns de clare și se contrazic. Comitetul speră să se țină seama de populația statelor membre și de distribuția ei geografică, stabilindu-se mai întâi plafonul maxim al fondurilor care revin fiecărei țări, astfel încât toate teritoriile să poată accede în mod echilibrat la acestea.

1.7. CESE propune să fie pusă în rezervă o cotă de 20 % pentru zonele mai puțin dezvoltate economic și digital, acordând o atenție deosebită insulelor, zonelor muntoase, frontaliere sau periferice, precum și teritoriilor care au fost expuse unor catastrofe naturale, pentru a investi resursele acolo unde este cea mai mare nevoie de ele. Comitetul recomandă ca, printre criteriile de înscriere în registrul furnizorilor, să nu se afle discriminări cu privire la dimensiunea întreprinderii.

1.8. CESE este de acord cu principiul alocării de fonduri pentru a aduce conexiunea gratuită la internet în locurile unde astăzi nu este prezentă. Cu toate acestea, Comitetul invită Comisia să integreze – în contextul viziunii sale strategice – inițiativa publică cu cele care prevăd parteneriate public-privat.

1.9. CESE solicită introducerea unui serviciu Wi-Fi gratuit de calitate, care să asigure o conexiune minimă de 100 Megabiți/s în perioada 2017-2020, imaginându-și însă că acesta va trebui să se adapteze până atunci la viteze mai înalte. Există trei motive pentru această cerință:

- (a) Wifi4EU ar trebui să fie coerentă cu comunicarea privind societatea gigabiților;
- (b) în momentul de față o simplă conexiune ADSL, din pricina limitelor pur tehnice, nu ar putea garanta o conexiune satisfăcătoare pentru zeci de persoane în același timp;
- (c) un serviciu public gratuit nu trebuie să fie neapărat de slabă calitate.

1.10. CESE este de acord cu necesitatea adoptării unor mecanisme debirocratizate și simplificate pentru a obține accesul la finanțare. Cu toate acestea, Comitetul invită Comisia să stabilească o perioadă minimă pentru prestarea serviciului de trei ani, neimplementarea fiind penalizată cu restituirea finanțării primite.

2. Introducere și premise metodologice

2.1. Propunerea COM(2016) 589, prin care se modifică regulamentele (UE) nr. 1316/2013 și (UE) nr. 283/2014 în ceea ce privește promovarea conectivității la internet în comunitățile locale, face parte dintr-un pachet de măsuri privind telecomunicațiile adoptat de Comisia Europeană la 13 septembrie 2016, care cuprinde și următoarele acte:

- Comunicarea „Conectivitate pentru o piață unică digitală competitivă – către o societate europeană a gigabiților” – COM (2016) 587;
- „Un plan de acțiune privind 5G în Europa” – COM(2016) 588;
- propunerea de directivă de instituire a Codului european al comunicațiilor electronice (reformare) – COM(2016) 590;
- propunerea de regulament de instituire a Organismului Autorităților Europene de Reglementare în Domeniul Comunicațiilor Electronice, prin care acesta devine o agenție, păstrându-și numele actual – COM(2016) 591.

2.2. CESE a elaborat avize cu privire la fiecare dintre aceste propuneri, însă în regie unică, pentru a garanta armonia și coerența dintre aceste avize în ce privește viziunea și conținutul, precum și continuitatea cu avizele anterioare ale CESE în același domeniu [avizul de față se corelează strâns cu următoarele: TEN/611 („O societate europeană a gigabiților”), TEN/612 („Codul european al comunicațiilor electronice”), TEN/613 („Organismul Autorităților Europene de Reglementare în Domeniul Comunicațiilor Electronice”) și TEN/615 („Un plan de acțiune privind 5G în Europa”)].

3. Rezumatul propunerii Comisiei

3.1. Propunerea de regulament, cu care se lansează inițiativa numită „Wifi4EU” se înscrie într-un pachet de măsuri reunite în comunicarea „Către o societate europeană a gigabiților”. Această inițiativă are în vedere finanțarea creării de hotspoturi gratuite pentru conectarea la internet în locuri publice (biblioteci, piețe, parcuri, spitale, clădiri publice în general), inspirându-se din inițiativa de succes EDUROAM, care oferă deja aceste servicii în universități și institute de învățământ superior, și integrând-o în totalitate.

3.2. Comisia a alocat 120 de milioane EUR, estimând că în perioada 2017-2020 vor putea participa între 6 000 și 8 000 de localități, atingând, în momentul în care sistemul va fi funcțional, între 40 și 50 de milioane de conexiuni pe zi. Fondurile limitate alocate caracterizează inițiativa ca proiect-pilot.

3.3. Beneficiari ai acestora sunt localitățile care, până în prezent, nu oferă un astfel de serviciu. Proiectele nu vor putea depăși un buget de 60 000 EUR și vor beneficia de o acoperire a costurilor de achiziție și instalare a hotspoturilor în proporție de 100 %, în timp ce cheltuielile aferente abonamentelor pentru servicii de internet, precum și întreținerea echipamentelor vor reveni autorităților locale.

3.4. Astfel, autoritățile locale vor fi stimulate să dezvolte și să promoveze propriile servicii digitale gratuite, mai ales în sectoarele *e-turismului*, *e-sănătății* și *e-guvernării*.

3.5. Propunerea, care se limitează la locurile publice, este concepută în așa fel încât să nu intre în conflict cu piața liberă a traficului digital, ci să o consolideze, prin difuzarea mediului digital în teritoriile mai puțin dezvoltate.

3.6. Propunerea Comisiei stabilește trei criterii-cheie pentru alocarea fondurilor:

- (a) pot accede la acestea numai autoritățile locale care în prezent nu oferă un astfel de serviciu;
- (b) fondurile sunt atribuite direct, în ordinea cronologică a prezentării solicitării (primul venit, primul servit);
- (c) se adoptă un criteriu geografic, pentru a se repartiza în mod echilibrat fondurile respective.

3.7. Propunerea prevede un model simplificat pentru accesul la fonduri și raportarea privind activitățile desfășurate, prin intermediul unei serii de *vouchere* care vor fi utilizate succesiv pentru a plăti întreprinderile însărcinate cu instalarea echipamentelor. Comisia va putea verifica în timp real funcționarea efectivă a hotspoturilor, pentru a putea interveni și efectua controale acolo unde este necesar.

4. Observații generale

4.1. CESE salută inițiativa Comisiei Wifi4EU, vizând extinderea accesului gratuit la internet în locuri publice și care ar urma să aducă avantaje atât în materie de accesibilitate ⁽²⁾, în primul rând pentru categoriile sociale mai puțin favorizate care se confruntă cu problema **sărăciei digitale** ⁽³⁾, cât și în materie de creștere economică a teritoriilor, în special în sectoarele serviciilor publice, sănătății, comerțului și turismului ⁽⁴⁾.

4.2. Comitetul este satisfăcut de faptul că o propunere formulată de el în mai multe avize anterioare a devenit în sfârșit o parte integrantă a proceselor de digitalizare ale Uniunii Europene ⁽⁵⁾. Aceasta derivă din convingerea că accesul la internet reprezintă un drept fundamental al fiecărui cetățean și, totodată, un instrument de incluziune socială și creștere economică.

4.3. CESE invită Comisia să se concentreze asupra unui impact durabil al inițiativei Wifi4EU în teritoriile care vor beneficia de ea. În realitate, progresul rapid al mediului digital riscă să genereze pe termen scurt obsolescența tuturor tehnologiilor instalate. De aceea, Comitetul recomandă inserarea proiectului-pilot într-o viziune strategică mai amplă și rezistentă, care să pună obiectivele sociale înaintea celor pur tehnologice.

4.4. Comitetul consideră că propunerea nu clarifică în mod adecvat în ce fel această inițiativă se înscrie în procesul de digitalizare a UE, care în prezent este foarte fragmentat. Pe teren, se poate trece de la teritorii care nu dispun nici de conexiuni ADSL la altele care dețin deja rețele în bandă ultralargă și experimentează deja cu succes viteze de 1 Gigabit/secundă. CESE dorește ca inițiativa să-și propună obiective ambițioase în ce privește calitatea serviciului oferit.

4.5. El semnalează că propunerea nu este sprijinită de un studiu de fezabilitate corespunzător și aprofundat. Acest lucru este dovedit de faptul că datele furnizate de Comisie cu privire la impactul scontat sunt extrem de generice, insuficient susținute de o evaluare socioeconomică și, probabil, supraestimate în raport cu potențialul real, având în vedere alocarea financiară redusă.

⁽²⁾ JO C 389, 21.10.2016, p. 28.

⁽³⁾ JO C 451, 16.12.2014, p. 25.

⁽⁴⁾ JO C 318, 29.10.2011, p. 9.

⁽⁵⁾ A se vedea nota de subsol 1.

4.6. CESE regretă că creditele prevăzute se limitează la 120 de milioane EUR, transformând o inițiativă atât de importantă într-un simplu proiect-pilot. Prin urmare, Comitetul dorește o sporire substanțială a alocării financiare, pentru a ridica Wifi4EU la rangul de măsură structurală și strategică, cu obiective măsurabile, integrată în modelul societății gigabiților și capabilă să contribuie la îndeplinirea obiectivelor de dezvoltare digitală, prevăzute pentru 2025. CESE evidențiază necesitatea de a integra programul societății gigabiților cu obiectivul unei acoperiri Wi-Fi gratuite de 100 % în toate locurile publice până în 2025.

4.6.1. CESE reamintește că MIE prevedea inițial, pentru consolidarea rețelilor și a serviciilor digitale, peste 9 miliarde EUR, care au fost reduse treptat la puțin mai mult de 1 miliard. Comitetul își exprimă încă o dată regretul pentru o asemenea reducere a fondurilor destinate unei priorități esențiale pentru competitivitatea Europei și cere să existe posibilitatea de a recupera fonduri de la posturile bugetare.

5. Observații specifice

5.1. Comitetul obiectează cu privire la faptul că criteriile identificate pentru alocarea fondurilor nu sunt elaborate corespunzător în propunere și se teme că acestea pot fi contradictorii. În speță, se atrage atenția că principiul „primul venit, primul servit” riscă să favorizeze scenariul în care zonele deja digitalizate atrag fonduri destinate statelor și regiunilor care au o nevoie mai mare.

5.2. CESE recomandă să se țină seama, la repartizarea fondurilor, de populația statelor membre și de distribuția geografică, stabilindu-se mai întâi plafonul maxim al fondurilor care revin fiecărei țări, astfel încât toate teritoriile să poată accede în mod echilibrat la acestea.

5.2.1. Comitetul recomandă ca, printre criteriile de înscriere în registrul furnizorilor pentru realizarea infrastructurilor (în care întreprinderile interesate vor trebui să se înscrie pentru a fi selecționate de autoritățile locale), să nu se afle discriminări cu privire la dimensiunea întreprinderii.

5.3. Comitetul dorește să fie pusă în rezervă o cotă de 20 % din buget pentru zonele mai puțin dezvoltate economic și digital, acordând o atenție deosebită insulelor, zonelor montane, frontaliere sau periferice, precum și teritoriilor expuse unor catastrofe naturale, pentru a investi resursele acolo unde este cea mai mare nevoie de ele ⁽⁶⁾.

5.4. CESE este de acord cu principiul alocării de fonduri pentru a aduce conexiunea gratuită la internet în locurile unde astăzi nu este prezentă. Cu toate acestea, Comitetul este conștient atât de urgența, cât și de complexitatea efortului tehnologic și economic necesar pentru a disemina acest serviciu în întreaga Europă. CESE invită totuși Comisia să integreze – în contextul viziunii sale strategice – inițiativa publică cu cele care prevăd parteneriate public-privat.

5.5. CESE solicită introducerea unui serviciu Wi-Fi gratuit de calitate, care să asigure o conexiune cu viteză minimă de 100 Megabiți/s (bandă ultralargă) în perioada 2017-2020, imaginându-și însă că acesta va trebui să se adapteze până atunci la viteze mai înalte. Există trei motive pentru această cerință:

- (a) pentru a genera coerență între Wifi4EU și comunicarea privind societatea gigabiților, care vizează amplasarea de fibră ultrarapidă (1 Gigabit/secundă) în toate locurile din UE unde se prestează servicii publice (administrație publică, spitale, biblioteci) până în 2025;
- (b) în momentul de față, o simplă conexiune ADSL, din pricina limitelor pur tehnice (timpi de așteptare, stabilitatea conexiunii și lărgimea maximă a benzii), nu ar putea garanta o conexiune satisfăcătoare pentru câteva zeci de persoane în același timp;
- (c) ideea de serviciu public gratuit nu trebuie să corespundă aceleia de slabă calitate.

5.6. CESE este de acord cu ideea folosirii proiectului EDUROAM ca sursă de inspirație pentru proiectarea Wifi4EU, însă consideră că aceste inițiative trebuie să devină imediat complementare, pornind de la ideea garantării posibilității ca toți cetățenii să aibă acces la rețea cu o identitate digitală unică pe întregul teritoriu european. În acest sens, Comitetul propune reutilizarea conceptelor stabilite și prevăzute în Regulamentul eIDAS ⁽⁷⁾ privind identitatea digitală, care a dovedit că oferă garanții atât pentru protecția datelor, cât și pentru siguranța împotriva utilizărilor distorsionate ale serviciilor (cu intenții teroriste). Acest proces ar urma să aibă efecte importante și în materie de consolidare a sentimentului cetățeniei europene.

⁽⁶⁾ A se vedea nota de subsol 1.

⁽⁷⁾ JO L 257, 28.8.2014, p. 73.

5.7. CESE este de acord cu necesitatea adoptării unor mecanisme debirocratizate și simplificate pentru a obține accesul la finanțare. El observă însă că propunerea Comisiei nu prevede un termen minim până la autoritățile locale beneficiare ar fi obligate să ofere conexiune Wi-Fi gratuită (fiind, în caz contrar, penalizate cu restituirea fondurilor primite). CESE recomandă stabilirea unei perioade de 3 ani pentru furnizarea minimă a serviciului.

5.8. Comisia ar trebui să încurajeze statele membre să promoveze introducerea accesului la conexiuni Wi-Fi gratuite în toate locurile publice. Acest lucru ar fi deosebit de important în orașele mici și în zonele care prezintă un interes de piață redus (unde marii operatori comerciali nu sunt dispuși să facă investiții semnificative în infrastructura digitală), în perspectiva unei dezvoltări mai armonizate a UE, care să ofere mai multe oportunități și o viață de calitate tuturor.

5.9. CESE insistă asupra solicitării adresate Comisiei de a ține seama de aspectul demografic. Multe persoane în vârstă sunt încă în mod real analfabete digital. De aceea, Comitetul recomandă ca Wifi4EU să conțină crearea unui portal de acces unic, multilingv și ușor de utilizat. De asemenea, Comitetul recomandă ca autoritățile locale care beneficiază de aceste mijloace financiare să ofere formări mai ales persoanelor în vârstă, pentru a promova răspândirea internetului, a asigura succesul inițiativei, a combate excluziunea socială și a consolida comunitățile locale.

Bruxelles, 26 ianuarie 2017.

Președintele
Comitetului Economic și Social European
Georges DASSIS
